

Dosarul nr. 2ra-1329/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. I. Păduraru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, A. Danilov, Iu. Cimpoi)

ÎNCHEIERE

08 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Gheorghe Timotin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Timotin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea și recunoașterea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 noiembrie 2017, Gheorghe Timotin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea și recunoașterea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 20 împotriva lui Gheorghe Timotin, intentată la 10 iulie 2008 și finalizată la 31 mai 2017, încasarea de la stat, reprezentat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 80000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că împotriva sa, la 10 iulie 2008, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 20 a depus o cerere de chemare în judecată cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale prestate. Prin hotărârea din 11 decembrie 2008 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea și a fost încasat în beneficiul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 20 datoria în suma de 6433, 46 de lei și taxa de stat în sumă de 270 de lei. La 17 decembrie 2008, a declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2008 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu transmiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Prin decizia din 07 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul și a fost modificată hotărârea din 11 decembrie 2008 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău cu micșorarea sumei datoriei de la 6433, 46 de lei la suma de 3276,67 de lei. La 27 martie 2017 și suplimentar la 30 mai 2017, a declarat recurs împotriva deciziei din 07 februarie

2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel. Prin încheierea din 31 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție, recursul a fost considerat inadmisibil.

Reclamantul a menționat că acțiunea civilă a fost examinată de la 11 decembrie 2008 până la data de 31 mai 2017, o perioadă de 8 ani 5 luni și 20 de zile, ceea ce constituie o perioadă excesivă de examinare a unei cauze civile cu o complexitate redusă. Astfel, solicită a câte 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru fiecare an de judecată excesivă, or, instanțele naționale i-au încălcat dreptul prevăzut de art. 6 paragraful 1 CEDO.

Totodată, a precizat că cererea de apel depusă la 17 decembrie 2008 împotriva hotărârii din 11 decembrie 2008 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost examinată de către instanța de apel abia peste 7 ani de zile, în perioada 04 noiembrie 2016 – 07 februarie 2017. În opinia sa, aceste încălcări ale legislației depășesc toate limitele admisibile încălcând termenele rezonabile de examinare a cauzei.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Timotin și s-a constatat și s-a recunoscut încălcarea dreptului lui Gheorghe Timotin la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 20 împotriva lui Gheorghe Timotin, intentată la 10 iulie 2008 și finalizată la 31 mai 2017; s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Gheorghe Timotin suma de 30000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 20 împotriva lui Gheorghe Timotin, intentată la 10 iulie 2008 și finalizată la 31 mai 2017; în rest acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova; s-a admis apelul declarat de Gheorghe Timotin; s-a modificat hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Timotin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea și recunoașterea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea prejudiciului moral, prin majorarea sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea Întreprinderii Municipale de Gestionarea Fondului Locativ nr. 20 împotriva lui Gheorghe Timotin, intentată la 10 iulie 2008 și finalizată la 31 mai 2017, de la suma de 30000 de lei până la suma de 60000 de lei; în rest hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a menținut; s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Gheorghe Timotin suma de 3000 de lei cu titlul de cheltuieli de judecată.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță conform normelor de drept material corect a concluzionat că a fost încălcat termenul rezonabil la examinarea cauzei civile la acțiunea Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 20 împotriva lui Gheorghe Timotin și prin urmare, temeinic și legal a admis parțial acțiunea și a constatat încălcarea dreptului lui Gheorghe Timotin la examinarea cauzei în termen rezonabil. Or, prima instanță corect a relevat

că cererea de apel depusă de Gheorghe Timotin la 17 decembrie 2008 împotriva hotărârii din 11 decembrie 2008 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, din motive incerte împreună cu cauza a fost transmisă Curții de Apel Chișinău de către Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, abia la 04 noiembrie 2016.

Totodată, a menționat că durata excesiv de mare de examinare a cauzei încalcă cert dreptul reclamantului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile și, în consecință, dreptul la un proces echitabil, garantat atât de legislația națională, cât și internațională.

De asemenea, instanța de apel a indicat că suma de 30000 de lei acordată reclamantului de către instanța de fond, nu este în măsură de a compensa prejudiciul cauzat și a majorat suma până la 60000 de lei.

La 17 mai 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu respingerea acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel neîntemeiat a menținut hotărârea primei instanțe. Or, în acest caz au fost aplicate eronat normele de drept material. Respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei intimatului/reclamantului. Pentru a fi în prezența examinării unui litigiu de judecată în strictă conformitate cu prevederile legale, se impune obligatoriu respectarea drepturilor și obligațiilor fiecărui participant al procesului, dar nu numai a unui singur participant, fie reclamant, pârât, martor sau intervenient. Indiscutabil, că fiecare participant al procesului dispune de anumite drepturi garantate de prevederile legale, însă, totuși, din moment ce s-au acordat aceste pârghii legale, prin urmare, este absolut inadmisibil de a se face și abuz de aceste drepturi.

La 02 iulie 2018 Gheorghe Timotin a declarat recurs împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul ca fiind declarat în termen, modificarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea compensării prejudiciului moral, cu admiterea integrală în această parte a acțiunii și încasarea de la bugetul de stat, reprezentat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a sumei de 80000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest în partea constatării încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și în partea încasării cheltuielilor pentru asistență juridică să fie menținute decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea compensării prejudiciului moral sunt nemotivate și contradictorii. Instanța nu a aplicat legea care trebuia aplicată, a interpretat în mod eronat legea sau analogia dreptului și a apreciat arbitrar probele.

Recurentul a declarat că încălcările legislației depășesc toate limitele admisibile, fiind încălcat termenul rezonabil de judecare a cauzei, or, dosarul nu a fost expediat în instanța de apel, din neglijență fiind păstrat 7 ani în arhiva primei instanțe, în condițiile în care la 17 decembrie 2008 era deja depusă cerere de apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2008 a primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 27 martie 2018, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs la 17 mai 2018, ceea ce denotă că recursul este în termen.

De asemenea, instanța de recurs consideră a fi declarat în termen și recursul lui Gheorghe Timotin, înregistrat la 02 iulie 2018, deoarece copia deciziei contestate a fost expediată participanților la proces la 19 aprilie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.165), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc. Din textul recursului se distinge recepționarea deciziei integrale a instanței de apel la 03 mai 2018.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Gheorghe Timotin, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Gheorghe Timotin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele

de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Gheorghe Timotin.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Gheorghe Timotin împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic